

Jačati demokratske vrijednosti

Mi smo Švajcarska

2

Moleri i gipsari zaslužuju više

Prijevremeno penzionisanje je zaslužno

3

Starosno osiguranje za sve nas

1. Maj u znaku borbe za starosno osiguranje

4

Broj 2 | april 2016 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Usvajanje Inicijative o masovnoj imigraciji

Umjesto kontingenata: zaštita plata i uslova rada

Uvodjenje kontingenata bi dovelo u pitanje švajcarsku demokratiju

9. februara 2014. švajcarski narod izglasao je tzv. Inicijativu o masovnoj imigraciji (MEI), što je dovelo do novog člana (Član 121a) u Ustavu. 4. marta 2016. Švajcarsko savezno vijeće iznijelo je svoj prijedlog izmjene primjene. On između ostalog predviđa uvođenje kontingenata, što Unija odlučno odbija. Kontingenti vode ka novoj diskriminaciji na poslovnom tržištu i radikalno dovodi u pitanje slobodu kretanja. Unija istovremeno zahtijeva da se pojača zaštita plata i uslova rada u Švajcarskoj.

MEIN je za cilj imala da ograniči imigraciju u Švajcarskoj. Njena izmjena švajcarsku politiku stavlja pred velike izazove, jer se Inicijativa kosi sa slobodom kretanja. Sloboda kretanja je zaposlenima donijela mnoga prava i pravnu sigurnost, i preduslov je za bilateralne ugovore sa EU. Savezno vijeće Švajcarske pokušava da pregovara o rješenju sa EU, kako bi izmijenili Inicijativu, a da se ne nanese šteta bilateralnim ugovorima. Do sada bezuspješno...

Prijedlozi za izmjenu novog člana Ustava

Sada je Savezno vijeće predstavilo nekoliko nacrti zakona o izmjeni novog člana Ustava. On tako predlaže da se imigracija reguliše jednostranim zaštitnim klauzulama: na godišnjem nivou bi se utvrđivao dozvoljen broj imigracija. Ukoliko bi se on prkeoračio, Savezno vijeće bi moralo da utvrdi najveći dozvoljeni broj za

tu godinu, dakle kontingente. Dozvoljen broj imigracija i kontingenti isključuju odobrenje kratkotrajnih boravaka do 4 mjeseca.

Savezno vijeće uz to želi i da više iscrpi potencijal domaće radne snage i da osobama u azilu koje smiju da žive u Švajcarskoj olakša dobijanje posla. Pored toga je odlučeno o promjeni Zakona o stranim licima koja predviđa da strana lica koja traže posao ne mogu da se prijave za socijalnu pomoć. Savezno vijeće je osim toga Hrvatskoj poslalo poruku o proširenju Sporazuma o slobodnom kretanju (FZA). Ratifikacija protokola sa Hrvatskom je preduslov za dalje učešće Švajcarske na Okvirnom programu za istraživanje Horizon 2020.

Kontingenti vode ka diskriminaciji

Za Uniju prijedlog Saveznog vijeća nije prihvatljiv. Kontingenti vo-

de ka diskriminaciji. Predstavljeno rješenje vodi ka porastu odobrenja nakraćeg dozvoljenog boravka i ka nestabilnim odnosima. Iskustvo pokazuje da kontingenti povećavaju zavisnost pogođenih zaposlenih od svojih poslodavaca. Oni jedva da mogu da se bore protiv radnih uslova koji nisu u skladu sa zakonom i Kolektivnim radnim ugovorom. To otvara sva vrata pritisku na plate. Tako se ispostavilo na primjeru radnika sa sezonskim statusom.

Pojačati dodatne mjere

Da bi se garantovale plate, radni uslovi i radna mjesta, nisu potrebni kontingenti već bolje dodatne mjere (FlaM). Za sindikat Unija je zbog toga neprihvatljivo, da Savezno vijeće odbacuje uspostavljanje ovakvih mjera tako ne poboljšava zaštitu zaposlenih.

Sindikati su Saveznom vijeću iznijeli razne prijedloge za poboljšanje dodatnih mjera:

- Jačanje Kolektivnih radnih ugovora (GAV): mora se olakšati opšte obvezujuća primjena. Samo ako su minimalne dozvoljene plate i standardi rada obavezni za sve poslodavce u jednoj branši, njihovo održavanje može zaista da se garantuje.

Zaštita radnika umjesto diskriminacije

- Više kontrole i strože sankcije: Savez mora da obezbijedi više sredstava, kako bi se proširila neophodna kontrola.
- Bolja zaštita od otkaza, posebno za starije zaposlene.

Obrisati član 121a BV

Riješenje za komplikovanu situaciju sa EU nudi inicijativa «Izadi iz čorokaka! Odradni se ponovnog uvođenja imigracionih kontingenata» (RASA). Ona predlaže da se Član 121a u potpunosti ukloni iz Ustava. I građanski krugovi sada razmišljaju da prijedloge izmjena Člana 121a BV iznesu pred narod, tako da on više ne dovodi u pitanje odnose sa EU. Ovi prijedlozi se hitno moraju razmotriti, kao što se i hitno moraju uvesti bolje dodatne mjere koje će zaposlenima garantovati veću zaštitu.

Marilia Mendes

Editorial

Drage čitateljke i čitaoci,

napeto smo zurili u televizore, ekrane kompjutera ili mobilnih telefona, neprestano pisali SMS-ove i poruke na WhatsApp-u sve dok nije došao spas – «Durchsetzungsinitiative» je odbijena! Mnogi su me kasnije pitali da li sam slavila. Ne, nisam slavila, ne zaista. Iako sam osjećala olakšanje, morala sam da zaključim: to je svakako bilo Da vladavini prava i demokratije, ali ne nužno i Da migrantkinjama i migrantima. Ne, razloga za slavlje nemamo mnogo, jer se prava migranata i dalje osporavaju, a time i prava svih nas.

Na konferenciji za štampu nakon glasanja sindikati SGB-a najavili su «Ofanzivu za državljanstva». Inicijativu koju prati ista misao koja je i za vrijeme Dana akcije stajala u prvom planu: migracija je realnost, ne izuzetak već činjenica; migrantkinje i migranti žive u Švajcarskoj i samim tim su dio ove zemlje. Ili, drugačije rečeno: svi mi smo Švajcarska! Mi nismo gosti, već živimo ovdje i imamo obaveze i prava kao i svi ostali. Ova prava sada moramo da zahtijevamo! To znači da moramo prestati da se sakrivamo. Svejedno je da li smo u Švajcarskoj samo usput ili ostajemo do kraja svog čivota. Oni koji ovdje žive, učestvuju u izgradnji ove zemlje i društva. U skladu s time svi treba da imaju i ista prava: pristojno prebivalište, korektno plaćen posao, iste zakonske obaveze i političko učešće, da navedemo samo nekoliko. Daleko smo od toga, ali promjena počinje u nama samima. Založimo se za prava svih migrantkinja i migranata i prihvatimo, da smo dio ove zemlje. Svi mi smo Švajcarska!

Aurora García

Upravnica Odjeljenja za migraciju u Uniji

News

Obnovljen državni Kolektivni ugovor o radu

Socijalni partneri u oblasti ugostiteljstva su se usaglasili u vezi sa novim državnim Kolektivnim ugovorom o radu (L-GAV). On bi trebalo da univerzalno stupa na snagu 1. januara 2017. Unija je zajedno sa organizacijama zaposlenih Syna i Hotel & Gastro Union, kao i sa udruženjima poslodavaca Swiss Catering Association, GastroSuisse und hotelleriesuisse dogovorila novi ugovor. Do juna sve ugovorne strane moraju da odobre novi L-GAV. Nakon toga će se sve podriječene osobe i preduzeća iscrpno informisati, a Saveznom vijeću biće podnet zahtjev za opšteobvezujuću primjenu novog Opšteg kolektivnog ugovora.

Rezolucija «badantija»

Njegovateljicama i njegovateljima starijih lica («badanti») dosta je nespornosti u njihovoj branši. Zbog toga u Rezoluciji zahtijevaju poboljšanje trenutnog stanja. Rezolucija je poslata u okviru prvog kantonalnog zasjedanja «badantija», koje se održalo 6. marta u mjestu Paradiso (TI). U ovoj Rezoluciji upućenoj Kantonalnom vijeću Tesina (Tessiner Staatsrat), Unija zahtijeva uvođenje Kolektivnog radnog ugovora (ORU) za tzv. «badantije» (njegovateljice i njegovatelje starijih lica u privatnim domaćinstvima). Osim toga bi trebalo da se obezbijedi više finansijskih sredstava za kućnu njegu starijih osoba.

Masovno otpuštanje u Sulzer-u

Industrijski koncern Sulzer želi da zatvori svoju fabriku u mjestu Winterthur i 90 osoba istjera na ulicu. Preduzeće kao razlog za to navodi jak franak. Međutim, riječ je i o maksimiranju profita. Sulzer je akcionarima upravo objavio raspodjelu dividende. A novi CEO Sulzer-a prikupio je bonus za dolazak na novo radno mjesto u iznosu od gotovo 3 miliona franaka. Unija od Sulzer-a zahtijeva da održi radna mjesta u Winterthuru. Međutim, i politika mora da trguje: Unija hitno zahtijeva političke mjere za zaštitu zaposlenih i odlučnu industrijsku politiku.

Federalno glasanje 28. februar 2016

Da demokratskim vrijednostima!

Uspjeli smo: švajcarsko glasačko tijelo reklo je NE takozvanoj «Durchsetzungsinitiative»! Za ovaj rezultat možemo se zahvaliti masovnoj mobilizaciji civilnog društva. Uprkos ovoj velikoj radosti: na jesen na snagu stupa Inicijativa o deportovanju. To znači da će stranci biti strože kažnjavani nego Švajcarkinje i Švajcarci.

Pored «Durchsetzungsinitiative» glasila se o još tri druga nacrt. Tako su i Inicijativa o spekulaciji o namirnicama (Nahrungsmittel-Spekulation-Initiative), kao i inicijativa CVP-a odbijene (59,9%, odnosno 50,8%). Nasuprot tome, usvojen je 2. Gotthard tunel sa 57%. Nažalost su pored toga odbijena dva nacrt sindikata: Inicijativa za prestanak dampinga platama u Cirihu i referendum protiv novog Zakona o radnom vremenu prodavnica u Tesinu, koji je predviđao produženo radno vrijeme prodavnica.

Nečovječno i protivno ustavnoj državi

«Durchsetzungsinitiative» je prema izjavama SVP-a za cilj imala primjenu Inicijative o deportovanju, koja je predviđala automatsko izbacivanje «kriminalnih» stranaca. DI je

Svi ljudi su pred zakonom jednaki

otišla mnogo dalje od Inicijative o deportovanju i htjela da odstrani princip jednakosti ispred zakona i da deportuje ljude zbog sitnih prekršaja. Ona je istovremeno bila direktan napad na rad sindikata, u kojima su mnogi zaposleni članovi i bez pasoša.

Zajedno smo uspjeli

Unija je zbog toga aktivno učestvovala u velikoj kampanji protiv Inicijative. Upravo je «hitni apel» koji su lansirali sindikati razvio tu enormnu dinamiku. Skupilo se preko milion

franaka za kačenje plakata i oglase. I mnoge druge inicijative su dovele do toga da se civilno društvo pokrene. Rezultat pokazuje da udruženim snagama može da se zaustavi desničarski populizam. DI je odbijena sa 58,9% glasova.

Uprkos sreći...

Međutim, ne smijemo zaboraviti da prijedlog parlamenta za primjenu Inicijative o deportovanju stvara posebna prava za osobe bez švajcarskog pasoša. Jer, od 1. oktobra 2016. strankinje i stranci biće auto-

matki deportovani, ukoliko se legalno osude zbog izvjesnih (teških) krivičnih djela. Međutim, u novom Krivičnom zakoniku kao krivično djelo nalazi se i zloupotreba socijalnih sredstava. To znači da ukoliko osoba socijalnom osiguranju uskrati doprinos preko 300 franaka, može biti deportovana. Samo bi Klauzula za posebno teške situacije mogla da spriječi deportovanje. Ona predviđa da bi kod teških slučajeva deportovanje moglo da izostane. Pritom će se posebno u obzir uzimati situacija stranaca rođenih ili odraslih u švajcarskoj.

Budimo svjesni svojih prava!

Sindikati su nakon glasanja 28.2. najavili pokretanje Ofanzive za državljanstva. Time žele da motivišu strankinje i strance koji ispunjavaju kriterijume da postanu svjesni svojih prava. Kao drugo, žele i da se postaraju za to da opštine i kantoni prilaze potencijalnim kandidatima za državljanstvo i daju im osjećaj «želimo da budeš ovdje». Udio stranaca u švajcarskoj se zbog rigidne politike vezane za dobijanje državljanstva vještački podiže. Vrijeme je da se to promjeni i da švajcarska prizna i «švajcarkinje i švajcarce bez pasoša»!

☞ Aurora García

Dani akcije, 9. februar

«Svi mi smo Švajcarska»

Demokratska prava treba očuvati bez obzira na porijeklo i rasu

Dvije godine nakon usvajanja takozvane «Inicijative o masovnoj imigraciji», odnosno novog člana Saveznog ustava 121a, još uvijek zahtijevamo otvorenu i solidarnu Švajcarsku. Kako bismo ovaj i slične zahtijeve učinili vidljivim, od 6 – 9. februara su se u cijeloj Švajcarskoj održavale razne aktivnosti.

I ovogodišnje aktivnosti su nastale oko grupacije «Svi mi smo Švajcarska», koja je nastala nakon usvajanja Inicijative o masovnoj imigraciji 9.2.2014. Godinu dana kasnije, 7.2.2015. oni su u Bernu organizovali Kongres migrantkinja, migranata i ljudi sa migrantskom pozadinom. Jedan od inicijatora ove grupacije bio je i sindikat Unija.

Otvoreno i solidarno: učesće za sve!

Od 6–9. su u cijeloj švajcarskoj organizovani decentralizovani dani akcije – proslave, diskusije, radionice ili štandovi. O kojoj god da se aktivnosti radi, sve su zahtijevale isto: otvorenu

i solidarnu švajcarsku bez granica i diskriminisanja. Migracija i raznolikost su društvena činjenica. Današnjicu švajcarske treba ravnopravno da grade i određuju svi ljudi koji u njoj žive – bez granica i bez obzira na porijeklo, religiju, nacionalnost, pol, seksualnu orijentaciju, porijeklo roditelja ili njihovih roditelja, itd. Treba da nastane nova, inkluzivna politika za sve koji su ovdje i sve koji će tek da dođu.

Mnoge aktivnosti

I dok su u mnogim manjim mjestima Unija i razne organizacije DSI kampanju pravile pomoću štandova i akcija dijeljenja, u većim grado-

vima širom švajcarske održane su veće manifestacije. Dok je Bazelu i Nojenburgu vikend počeo proslavama i kulturnim aktivnostima poput plesa ili pričanja priča, a završio se demonstracijama i radionicama, u Ženevi je bilo sve odjednom: prvo

proslava, zatim velika diskusija na temu integracije. U Cirihu je grupacija «Svi mi smo švajcarska» u nedjelju organizovala radionice i debate koje su omogućile zajedničko diskutovanje o izgledu budućeg inkluzivnog društva i isticanje konkretnih zahtijeva.

Zajedno prevazići prepreke

Završnica dana akcije bila je akcija u Bernu, u organizaciji Saveza za otvorenu i solidarnu švajcarsku u čijem je osnivanju učestvovala i Unija, kao i Komitet mladih za otvorenu švajcarsku, Operation Libero und Helvezin. Ove organizacije su Saveznom vijeću švajcarske uputile apel u kom su navedeni njihovi zahtijevi za otvorenu švajcarsku. Zahtijevi između ostalog sadrže: da se sloboda kretanja unutar EU ne stavlja na kocku; da se zaposleni u švajcarskoj – nezavisno od svog porijekla – štite čvrstim i popratnim mjerama, i da se spriječi ponovno uvođenje nečasnog statusa sezonskog radnika i sličnih nesigurnih regulacija boravka.

☞ Aurora García

Primjenom popratnih mjera za zaštitu prava rada

Moleri-gipsari

Raniji odlazak u penziju i za molere i gipsare!

Moleri i gipsari svakodnevno obavljaju izuzetno naporan posao. Samo malobrojni izdrže do propisanih godina za odlazak u penziju. Zbog toga Unija već dugo zahtijeva mogućnost ranijeg odlaska u penziju. Početkom 2016. pregovaračke delegacije i socijalni partneri usaglasili su se oko modela. Važan uspjeh koji će imati uticaj i na druge branše.

Već jedanaest godina sindikat Unija zahtijeva mogućnost ranijeg penzionisanja za molere i gipsare na njemačkom govornom području Švajcarske i u kantonu Jura, kao i za molere kantona Tesin. Sada je konačno došlo do pomaka: pregovaračke delegacije Saveza molerskih i gipsarskih preduzeća Švajcarske (SMGV) i sindikata Unija i Syna dogovorile su se o modelu ranog penzionisanja. Organi uključenih organizacija još uvijek moraju da ratifikuju novi kolektivni radni ugovor (GAV).

Fleksibilan odlazak u penziju od 60. godine

Model predviđa mogućnost fleksibilnog djelimičnog penzionisanja od 60. za muškarce i od 59. za žene, kao i potpuno ranije penzionisanje od 63, odnosno 62. Do propisanog penzionisanja osobe dobijaju prelaznu penziju koja iznosi 70% AHV isplate. Za

Ranije penzionisanje za naporan rad molera

to vrijeme se plaćaju i doprinosi na 2. stubu. Model bi zajedno finansirali zaposleni i poslodavci sa po 0,85% plate. Očekuje se da bi prve zanatlije od modela mogle da profitiraju od januara 2018.

Povišice prije svega za mlade

Novi kolektivni ugovor o radu osim toga za 2016. i 2017. predviđa generalne povišice za sve u iznosu od 25 franaka mjesečno. Istovremeno se

minimalne plate zaposlenih u prvoj, drugoj i trećoj godini po završetku obrazovanja 2016. i 2017. povećavaju za po 30 franaka, a plate predradnika i stručnih zanatlija za po 12.50 franaka.

Raniji odlazak u penziju u molersko-gipsarskoj branši važan je korak naprijed, kako bi se i u drugim branšama u kojima se obavlja težak ili zahtijevan fizički rad takođe uveo model ranijeg penzionisanja.

☞ Aurora García

1. Maj u znaku jednakosti

«Borimo se zajedno – za jako Starosno osiguranje»

Ovogodišnji 1. maj je u znaku AHVplus inicijative sindikata, ali i u znaku ideje koja sindikatima i prethodi: naša snaga leži u kolektivu, u zajedničkoj borbi! Posebno u dobu u kom se dostižuća i zahtijevi sindikata silovito napadaju.

U septembru se izglasava inicijativa AHVplus. Nakon dvije decenije bez konkretnijih poboljšanja AHV-a vrijeme je da se ovim glasanjem započne novi ciklus za poboljšanje penzionog osiguranja. Imajući u vidu dvadesetogodišnju kampanju straha koju protiv AHV-a sprovede građanska i finansijska uprava, ovdje je riječ o velikom izazovu. 1. maj će zbog toga biti u znaku ovog pitanja.

Uniti siamo forti! Zajedno smo jaki!

Međutim, ne zaboravimo da smo suočeni sa daljim silovitim napadima. Napadi na prava migrantkinja i migranata koji u Švajcarskoj traže sigurnost. Napadi su sve jači kako vrijeme protiče i sigurnosni boravak se sve više dovodi u pitanje; Isto tako u pitanje se dovode pojedini kolektivni ugovori (ORU), gdje pojedini poslodavci smatraju da oni nisu ni potrebni. Zbog toga moramo da zajednički ojačamo naš sindikalni borbeni duh. I da pokažemo, da su sindikati snaga koja oblikuje odnosu u zemlji.

☞ Aurora García

intervju

Anja Peter nije zadovoljna odlukom Saveznog vijeća

Jednakost plata sada – nema polovičnosti!

Savezno vijeće je nedavno poslalo reviziju Zakona o ravnopravnosti na razmatranje. Međutim, Unija je sve sem zadovoljna prijedlogom Saveznog vijeća. Anja Peter, nacionalna sekretarka za ravnopravnost, objašnjava nam zašto.

Anja, žene iz Unije su 2. marta na Saveznom trgu Bundesplatz sprovele akciju u kojoj zahtijevaju da «nema polovičnosti». Ko je tu polovičan? 2. marta smo predale svoju izjavu po pitanju revizije Zakona o ravnopravnosti. S naše tačke gledišta Savezno vijeće ne čini dovoljno po pitanju jednakosti plata. U našoj izjavi smatramo: Savezno vijeće priznaje doduše da zakon nije dovoljan, ali u reviziji čini malo toga.

Šta po tvom mišljenju fali u reviziji koju je predložilo Savezno vijeće?

Postoje tri nivoa. Prvi su predložene kontrole plata u firmama: nacrt zakona predviđa da preduzeća plate proveravaju na svake 4 godine, i da to mora da obavlja eksterna kontrola. Međutim, zakon ne zahtijeva da se rezultati kontrole objave. Time nedostaje transparentnost! Žene u preduzećima ne znaju da li su pogođene, da li njihove plate treba da se prilagode.

To znači da na ženama ostaje teret da se bore i zalažu za svoja prava?

Baš tako, to nas vodi do drugog nivoa. Sprovedenje izjednačavanja plata ostaje stvar žena, pojedinca. Ona sama mora da provjerava da li joj je plata u redu. A zatim mora da uloži žalbu ukoliko se odluči na to. A žalba je, kao što znamo iz raznih iskustava, dug, skup i mučan proces.

Žene iz sindikata su oduvijek zahtijevale «organ za kontrolu plata». Da li on u ovom slučaju nije predviđen?

Ne, on je prvobitno bio predviđen, nakon toga je, međutim, izbačen iz teksta zakona. Ideja je bila da Savezna kancelarija za ravnopravnost ima upravo ove kompetencije: da dobija resurse i sredstva kako bi vršila kontrolu, uvođila sankcije i djelovala kao tužitelj. Međutim, Savezno vijeće se odlučilo protiv toga, i to je, kao što smo rekli, postala polovična stvar.

Nepunih nedelju dana kasnije bio je Međunarodni dan žena. I tamo je Unija bila prisutna, i je tada AHVplus inicijativa bila u prvom planu. Postoji li povezanost između AHV-a i jednakosti plata?

Jedno utiče na drugo. Ili, drugačije rečeno: ko manje zarađuje, kasnije će dobiti i manju penziju. Žene su time veoma pogođene, jer često imaju poslove koji su manje plaćeni. A uz to se mnogo bave i neplaćenim poslovima. One u starosti često dobijaju samo jednu AHV penziju i nikakvu subvenciju od nekog penzionog osiguranja. Samo 20% muškaraca ne dobija novac od penzionog osiguranja, dok je kod žena reč od oko 48%. To pokazuje da su AHV penzije za žene važne i zbog toga hitno moraju da se povise.

AHVplus inicijativa je ujedno i najbolje sredstvo protiv planova o razgradnji koje ima parlament. Moramo da ojačamo AHV! Ono je naša solidarna i fer priprema za starost (Starosno osiguranje) – svaki franak koji uložimo dobijamo nazad! Ne kao kod penzionih osiguranja gdje mnogo plaćamo, a na kraju malo dobijamo. Zbog toga se žene Unije snažno zalažu za Inicijativu AHVplus!

☞ Aurora García

Brošura o diskriminaciji platama

Unija ima brošuru koja sumira kako žene mogu da se bore protiv diskriminacije plata i gdje sve mogu dobiti podršku.

Brošura postoji na 8 jezika: njemačkom, italijanskom, francuskom, srpskohrvatskom, turskom, albanskom, porugalskom i španskom.

Socijalno osiguranje

2016: Sve ovo se mijenja u vezi sa socijalnim osiguranjem

Zaposleni ništa ne osjećaju toliko direktno kao promjene u vezi sa AHV-om, zdravstvenim osiguranjem i sličnim. Pregled.

Novi ili izmjenjeni zakoni najčešće stupaju na snagu početkom godine. To važi i za socijalno osiguranje. Na primjer, više penzije, veći doprinosi za obavezno osiguranje ili smanjenje socijalne pomoći. Ovdje su najvažnije promjene u 2016. Sakupio ih je Savez sindikata Švajcarske (SGB).

AHV/IV/EO Starosno invalidsko i osiguranje za slučaj civilne zaštite, porodijskog odsustva i odsustva zbog obavljanja obaveze prema državi

Savezno vijeće Švajcarske je snizilo doprinose za ovaj dio osiguranja sa 0,5 na 0,45%. EO plaća izostajanje zarade za vrijeme vojne i civilne službe, civilne zaštite, odnosno porodijskog odsustva. 2010. je Savezno vijeće povisilo ove doprinose na određeno vrijeme, jer su se sa uvođenjem porodijskog osiguranja (2005) rezerve smanjile. Sada je kasa ponovo napunjena i doprinosi mogu da se smanje.

Ukupni doprinosi za AHV (penziono osiguranje), IV (invalidsko osiguranje) i EO time padaju sa 10,3 na 10,25%. Polovinu toga preuzede firme, a druga polovina se odbija od plate zaposlenima.

Novo stope doprinosa od 1. januara 2016:

Stopa doprinosa	Zaposleni	Poslodavci	Ukupno
AHV	4,2%	4,2%	8,4%
IV	0,7%	0,7%	1,4%
EO	0,225%	0,225%	0,45%
Ukupno	5,125%	5,125%	10,25%

I oni koji nisu zaposleni ubrajaju se u AHV, IV i EO. Visina doprinosa u osnovi zavisi od imovine kojom raspolažu i prihoda (npr. penzija ili alimentacija). Međutim, postoji minimalni doprinos koji svi moraju da plate. (Izuzetak: ukoliko su suprug ili supruga već platili dupli minimalni doprinos.) On ove godine pada (uslijed prilagođavanja doprinosa za EO) sa 480 na 478 franaka godišnje.

Osiguranje u slučaju nesreće

Novitet je i to da je još više zaposlenih u punom iznosu plate osigurano protiv nesreća. Savezno vijeće je naime povisilo maksimalnu osiguranu zaradu za osiguranje u slučaju nesreće sa 126000 na 148200 franaka. To je bilo neophodno jer su od prethodnog prilagođavanja visoke plate porasle (da li su i niske povišene, ovdje je potpuno svezjedno). Ova nova maksimalna zarada ima i posljedice po druga socijalna osiguranja: i u osiguranju nezaposlenih sada treba platiti doprinose na plate do 148200 franaka. Ovdje poslodavci i zaposleni plaćaju po 1,1%. Međutim, ne prilagođavaju se samo doprinosi, već i učinak osiguranja za nezaposlene i maksimalna visina dnevnice za invalidsko osiguranje.

Penziona kasa drugi stub osiguranja

Penziona osiguranja od početka januara uvode kamatu na penzione fondove u drugom stubu koja je veća nego ikad. Savezno vijeće je naime minimalnu stopu spustio na istorijski najnižih 1,25%. Do kraja 2015. ona je iznosila 1,75%. Minimalna stopa utvrđuje kolika je minimalna kamata koja se plaća na starosni kapital godišnje.

Zdravstveno osiguranje

1. januara je na snagu stupio novi Zakon o «nadzoru nad zdravstvenim osiguranjem». Sada Federalni zavod za javno zdravstvo može da obaveže zdravstvena osiguranja da snize visinu doprinosa za zdravstveno osiguranje, ukoliko su premije previsoke za izdatke jednog osiguranja (a šta ako su preniske??). Ovaj zakon bi trebalo da spriječi dalje ispravke po pitanju doprinosa zdravstvenog osiguranja: između 1996. i 2013. osiguranja u pojedinim kantonima su zahtijevala previsoke, odnosno preniske isplate. To se 2016. izjednačilo: u 11 kantona (AR, BE, BL, GL, JU, LU, NW, OW, SH, SO, UR) osiguranici sada moraju da plaćaju doplatu na doprinose. U 9 kantona (AI, FR, GE, GR, TG, TI, VD, ZG, ZH) dobijaju kredit/vaučer. Federalni zavod za javno zdravstvo će na proleće odlučiti koliko će on da iznosi.

Promjene u vezi socijalnih osiguranja

Socijalna pomoć

Od 2016. većina opština i kantona primenjuje revidirane smjernice sa Švajcarske konferencije za socijalnu pomoć (SKOS). To za neke primaocce socijalne pomoći znači da će u budućnosti morati da se snalaze sa manje novca. Na primjer mladi odrasli: ko ima manje od 25 i živi u sopstvenom domaćinstvu, dobijaće 20% manje socijalne pomoći. Procijenjeni iznos za osnovne potrebe, kojim se obračunavaju životni troškovi, pada sa 986 na 789 franaka.

Socijalna pomoć će u budućnosti da uštedi i na samohranim roditeljima. Njima će biti ukinut novac za tzv. paušalni dodatak integraciji u iznosu od 200 franaka mjesečno. Ovaj dodatak su dosad dobijali za čuvanje djece.

SKOS je pooštrila i sankcije u slučaju da primaoci socijalne pomoći ne saraduju sa socijalnom službom. Služba sada može da im smanji pomoć i do 30%.

Penziona kasa drugi stub osiguranja itd. Evo šta slijedi

Penziona kasa: Nakon Savjeta kantona Švajcarske, 2016. će i Državni savjet Švajcarske staviti nacrt revizije penzione kase 2020, od strane Saveznog kancelara Alain Berset. On planira dva ozbiljna reza: pomjeranje starosne granice za penziju za žene na 65, kao i snižavanje minimalne stope konverzije u drugom stubu sa 6,8 na 6%. To je odlučujuće zbog toga što stopa konverzije određuje visinu penzije. Time bi novi penzioneri bili uskraćeni za 12%. Dodatne pogodnosti: Na reviziji je i Zakon o dodatnim pogodnostima. Razmatranje će trajati do proljeća, krajem godine treba da se napravi nacrt zakona. Prije svega prijetje pogoršanja za seniore i invalide, posebno u slučaju refundiranja isplata zdravstvenog osiguranja. Invalidsko osiguranje: I ovdje je za 2016. predviđena ponovna revizija. Ovaj prijedlog se trenutno takođe nalazi na razmatranju.

Movendo kursevi na tu temu

Više o švajcarskom sistemu osiguranja pronaći ćete na Sindikalnom institutu za obrazovanje, Movendo. Na primjer na posebno omiljenom kursu «Planiranje penzionisanja: Koje prihode ću imati u starosti?» Možda želite da se informišete i na temu «Dodatne pogodnosti za AHV i IV: kako da razjasnim svoj zahtijev?» ili da pohađate «Uvod u drugi stub osiguranja»? Najmanje jedan kurs godišnje je za članove sindikata besplatan. Aktuelni program pronaći ćete na: www.movendo.ch.

Sina Bühler, work Nr. 3, 19. Februar 2016

Vi pitate – mi odgovaramo

Porodična penzija za udovce: Smije li je AHV ukinuti?

Imam 47 godina i udovac sam, moja supruga je prije 4 godine poginula u motociklističkoj nesreći. Od tada sam sam sa djecom: sin ima 22 godine, ćerka će uskoro da napuni 18 i na 3. je godini stručnog obrazovanja. Od AHV-a dobijam porodičnu penziju za udovce, a ćerka porodičnu penziju za djecu. Sin više ne dobija penziju jer je završio svoje stručno obrazovanje. Nedavno mi je kompenzaciona kasa AHV-a javila da mi više neće isplaćivati porodičnu penziju. Penzija za moju ćerku će, međutim, nastaviti da se isplaćuje. Smije li AHV da mi ukine penziju za udovce?

Da. Udovac tu penziju može da prima samo dok najmlađe dijete ne napuni 18 godina. Tako stoji u članu 24 Zakona o AHV-u. To da li je Vaša ćerka još uvijek u procesu obrazovanja ne igra nikakvu ulogu. Posljednju porodičnu penziju za udovce dobićete u istom mjesecu u kom Vaša ćerka napuni 18 godina. Ako udovac nema djecu, ne dobija nikakvu penziju od AHV-a. Zakonodavac je udovce po pitanju penzije namjerno stavio u lošiju poziciju od udovica. Udata žena koja ima djecu i čiji suprug umre, uvijek ima pravo na porodičnu penziju. Uzrast djece tu ne igra nikakvu ulogu. U odrijeđenim situacijama čak i udovica bez djece ima pravo na porodičnu penziju, i to u slučaju da u trenutku smrti supruga ima 45 ili više godina i da je brak trajao minimum pet godina.

Peter Schmid, work, 4.2.2016

AHV penzija: Da li se uračunavaju i doprinosi iz Njemačke?

Odrastao sam u Njemačkoj, tamo se obrazovao, a nekoliko godina i radio u struci. Međutim, već mnogo godina živim i radim u Švajcarskoj i ove godine idem u penziju. Da li će mi se doprinosi koje sam uplaćivao u Njemačkoj uračunati i u švajcarsku AHV penziju?

Nažalost ne. Međutim, trebalo bi da uz AHV penziju primete i djelimičnu penziju od Njemačke. Osoba koja je radila u više zemalja na osnovu starosti ili invaliditeta dobija djelimičnu penziju od svake zemlje u kojoj je radila. Isto važi za članove porodice u slučaju smrti osigurane osobe. Visina penzije obračunava se na osnovu vremena u toku kog su u odrijeđenoj zemlji uplaćivani doprinosi. Inače nema nikakve veze gdje osoba živi u trenutku penzionisanja. Penzije se moraju isplaćivati u svakoj zemlji boravka. Pravo na penziju ima svako ko je u nekoj zemlji najmanje godinu dana plaćao doprinose. Pored toga moraju biti ispunjeni i ostali uslovi za penziju, ali oni se razlikuju od države do države.

Philip Thomas, work, 3.11.2011

Impressum: Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber work, Gewerkschaft Unia, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, A. Rogalewski, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martin, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Dara Filipovic | Layout C. Lonati, Unia | Druck Tagblatt Print, Im Feld 6, 9015 St. Gallen | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, darinka.filipovic@unia.ch

Die Gewerkschaft. Le Syndicat. Il Sindacato.